

PREDLOG

Akcioni plan
za uspostavljanje interoperabilnosti između izabranih
informatičkih sistema i baza podataka koji imaju ulogu u
upravljanju tržištem rada u Crnoj Gori

Podgorica, Decembar 2022.

Ovaj dokument je pripremila međuinstitucionalna Radna grupa formirana od strane Ministarstva ekonomskog razvoja, a kasnije pod vođstvom Ministarstva rada i socijalnog staranja. Sljedeće institucije su dale svoj doprinos kroz ideje i sugestije:

Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Centar za socijalni rad, Uprava prihoda i carina Crne Gore, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava za inspekcijske poslove (Inspekcija rada), Agencija za zaštitu konkurencije, Ministarstvo javne uprave, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje i Ministarstvo prosvjete.

Akcionni plan pripreman je godinu i po dana radi što obuhvatnijeg odgovora na potrebe tržišta rada.

Ukupni troškovi Akcionog plana će se kretati do 1.400.000 EUR koji će u najvećem dijelu biti finansirani kroz podršku inostranih partnera a u manjem dijelu kroz budžet Crne Gore.

SADRŽAJ

Lista skraćenica	16
Rezime.....	17
Uvod.....	18
1. Cilj izrade Akcionog plana	8
2. Analiza funkcionalnosti informacionog sistema Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (ZZZCG)...	9
2.1. Opšte - lični podaci o osobi koja se prijavljuje na evidenciju.....	21
2.2. Motivacija - podaci o motivaciji lica koje se prijavljuje na ENL.....	23
2.3. Profesija	24
2.4. Ostali faktori.....	25
2.5. Prava	27
2.6. Posredovanje	32
3. Analiza drugih sistema u ZZZCG	33
4. Drugi sistemi od značaja za poslovne procese u ZZZCG.....	35
5. Analiza trenutnog stepena interoperabilnosti između uključenih institucija.....	9
6. Preporuke i zaključci	10
7. Akcioni plan za interoperabilnost	11
8. Praćenje realizacije Akcionog plana.....	11
STRATEŠKI CILJ 1	40
Podizanje kvaliteta usluga ZZZCG prema krajnjim korisnicima.....	40
STRATEŠKI CILJ 2	48
Uspostavljanje ili nadogradnja eksterne interoperabilnosti sa institucijama koje upravljaju baznim registrima koji su od interesa za poslovanje ZZZCG.....	48
STRATEŠKI CILJ 3	60
Jačanje legislativnog okvira i izgradnja sistema koji posredno podržavaju poslovne procese ZZZCG...60	

LISTA SKRAĆENICA

Skraćenica	Značenje
MRSS	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
MP	Ministarstvo prosvjete
MJU	Ministarstvo javne uprave
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MPA	Ministarstvo pravde
ZZZCG	Zavod za zapošljavanje Crne Gore
MONSTAT	Zavod za statistiku
UPC	Uprava prihoda i carina Crne Gore
AZZK	Agencija za zaštitu konkurencije
CSR	Centri za socijalni rad
JISERP	Jedinstveni informacioni sistem za elektronsku razmjenu podataka
CKO	Crnogorski kvalifikacioni okvir
UIP	Uprava za inspekcijske poslove
ZOCG	Zajednica opština Crne Gore
UKDI	Uprava za katastar i državnu imovinu
UCG	Univerzitet Crne Gore
UDG	Univerzitet Donja Gorica
UM	Univerzitet Mediteran
UAB	Univerzitet "Adriatik" Bar

REZIME

Izbijanje pandemije Covid 19 u martu 2020. godine, dodatno je ukazalo na potrebu reforme ZZZCG u pravcu njegove digitalizacije, kako bi na moderan i funkcionalan način odgovorio na potrebe korisnika.

U tom pravcu, Vlada Crne Gore posvećena unaprijeđenju institucionalnih kapaciteta, posebno u okviru Ministarstva rada i socijalnog staranja i Zavoda za zapošljavanje, radi sprovođenja politika zapošljavanja i tržišta rada. Iskustva drugih ekonomija sugerišu da je moguće, uz adekvatnu političku podršku i odgovarajuće tehničko znanje, transformisati institucije i stvoriti efikasne mehanizme za sprovođenje politika koje bi u kratkom vremenskom roku podržale efikasno upravljanje tržištem rada. Ovakav koncept promoviše pravednost i ostvarivanje osnovnih prava na rad za sve građane.

Međuinstitucionalna Radna grupa koju je formiralo resorno Ministarstvo pripremila je Akcioni plan za uspostavljanje interoperabilnosti između odabranih informacionih sistema i baza podataka koji imaju ulogu u upravljanju tržištem rada u Crnoj Gori. Ovo ima za cilj da pomogne Vladi da ispuni referentne ciljeve u vezi sa zatvaranjem poglavlja XIX, u okviru trećeg završnog mjerila a koje se odnosi na jačanje administrativnih kapaciteta u cilju efektivnog sprovođenja i primjene propisa i okvira politike u oblasti zapošljavanja i socijalne politike, uključujući kapacitete za planiranje i operativne kapacitete. Nesmetana razmjena podataka između relevantnih registara, najvažniji je faktor za povećanje efikasnosti crnogorskih institucija koje su uključene u proces upravljanja tržištem rada. Takvi poboljšani poslovni procesi i povećanje efikasnosti osigurali bi da "niko ne bude isključen" ili da niko ne zaostaje u procesima, posebno u kontekstu u kojem je uticaj pandemije mogao da stvori nove ranjivosti, čak i među onima koji nijesu nužno bili u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti prije krize.

Ovaj izveštaj sadrži analizu poslovnih procesa i tehničkih izazova povezanih sa razmjenom podataka i informacionih sistema kroz Jedinstveni informacioni sistem za elektronsku razmjenu podataka - Government Service Bus (GSB). GSB je razvijen u okviru Ministarstva javne uprave, sa ciljem da omogući jednostavniju i automatizovanu razmjenu podataka između institucija - odnosno registara podataka kojima oni upravljaju - ondje gdje postoji pravni osnov za ovu razmjenu³. Izveštaj razmatra postojeće praznine u četiri dimenzije interoperabilnosti (pravnu, organizacionu, semantičku i tehničku) i predlaže konkretne, vremenski ograničene intervencije u okviru tri strateška cilja: (i) povećanje kvaliteta usluga Zavoda za zapošljavanje Crne Gore namijenjenih krajnjim korisnicima; (ii) uspostavljanje ili nadogradnju eksterne interoperabilnosti sa institucijama koje upravljaju baznim registrima koji su relevantni za poslovne procese ZZZCG; i (iii) jačanje zakonodavnog okvira i razvoj sistema koji indirektno podržavaju poslovne procese ZZZCG.

³ Pravni osnov za razmjenu podataka između baznih registara putem GSB-a nalazi se u članu 19. Zakona o elektronskoj upravi („Službeni list Crne Gore“, br. 72/2019), koji je stupio na snagu 3. juna 2020. godine.

UVOD

Projekat "Ublažavanje uticaja Covid-19 na tržište rada u Crnoj Gori" finansiran iz Fonda za dobro upravljanje Vlade Velike Britanije, (UK's Good Governance Fund (GGF)), realizovan je uz tehničku podršku Međunarodne organizacije rada (International Labour Organization - ILO), sadržao je analizu preduslova i Akcioni plan za uspostavljanje interoperabilnosti između odabranih informacionih sistema i registara koji imaju ulogu u upravljanju tržištem rada u Crnoj Gori. Tu spadaju (i) Zavod za zapošljavanje Crne Gore (ZZZ), (ii) Centar za socijalni rad pod nadležnošću Ministarstva rada i socijalnog staranja, (iii) Uprava prihoda i carina Crne Gore, (iv) Ministarstvo unutrašnjih poslova, (v) Ministarstvo pravde, (vi) Uprava za inspekcijske poslove (Inspekcija rada), (vii) Agencija za zaštitu konkurencije, (viii) Ministarstvo javne uprave, i (ix) Ministarstvo prosvjete,.

U svrhu ispunjavanja referentnih ciljeva u vezi sa trećim završnim mjerilom zapoglavlja XIX, koje se odnosi na jačanje administrativnih kapaciteta u cilju efektivnog sprovođenja i primjene propisa i okvira politike u oblasti zapošljavanja i socijalne politike, uključujući kapacitete za planiranje i operativne kapacitete. Evropska komisija je u Izvještaju za Crnu Goru za 2021. godinu konstatovala da još uvijek ne postoji veza između baza podataka Zavoda za zapošljavanje i Poreske uprave, što bi predstavljalo iskorak ka boljem rješavanju pitanja u vezi sa neformalnom ekonomijom. Zavod za zapošljavanje Crne Gore (ZZZCG) treba da postigne veću efikasnost i poboljša svoje administrativne procese. Nesmetana razmjena podataka između relevantnih registara, najvažniji je faktor za povećanje efikasnosti crnogorskih institucija koje su uključene u proces upravljanja tržištem rada. Takvi poboljšani poslovni procesi i povećanje efikasnosti osigurali bi da "niko ne bude isključen" ili da niko ne zaostaje u procesima, posebno u kontekstu u kojem je uticaj pandemije mogao da stvori nove ranjivosti, čak i među onima koji nijesu nužno bili u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti prije krize.

7. Cilj izrade Akcionog plana

Akcioni plan za unapređenje interoperabilnosti izabranih informacionih sistema i registara ima za cilj procesnu i tehničku analizu servisa i pretpostavki za povezivanje sistema kroz Jedinstveni informacioni sistem za elektronsku razmjenu podataka (JISERP), koji je razvijen u Ministarstvu javne uprave, a koji ima za cilj da omogući jednostavniju i automatizovanu razmjenu podataka između institucija, odnosno registara kojima upravljaju, gdje za tu razmjenu postoji pravni osnov. Normativni okvir za ovakav pristup razmjene podataka iz registara organa vlasti kroz JISERP se nalazi u članu 19 Zakona o elektronskoj upravi ("Službeni listu CG", br. 72/2019), čija operativna primjena je počela 03.06.2020. godine.

Nacionalni okvir interoperabilnosti (NOI) iz 2019. godine, postavlja smjernice za intenzivniju razmjenu podataka među organima vlasti, propisujući načine za prevazilaženje organizacionih⁴, tehničkih⁵, semantičkih⁶ i pravnih⁷ izazova u domenu razmjene podataka. Najveći izazov je postizanje pravne interoperabilnosti, što rezultira time da institucije koje rade pod različitim pravnim okvirima, politikama i strategijama mogu da funkcionišu zajedno. To zahtijeva da pravni akti ne blokiraju razmjenu podataka između institucija i da postoje jasni sporazumi o tome kako se baviti razlikama u pravnim propisima među institucijama, uključujući mogućnost uspostavljanja novih propisa.

Pravni izazovi mogu se prevazići izmjenom pravnih akata koji bi u novim verzijama eksplicitno propisali pravne osnove za razmjenu podataka između baznih registara relevantnih institucija, što se posebno odnosi na izmjene Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti⁸, na kojima Ministarstvo rada i socijalnog staranja već radi.

NOI je usklađen sa Evropskim okvirom za interoperabilnost (EIF), iz marta 2017. godine.

2. Uključene institucije

Kao ključni izvori podataka u ovom procesu prepoznate su sljedeće institucije sa informacionim sistemima i registrima kojima upravljaju:

10) Uprava prihoda i carina Crne Gore

- Centralni registar osiguranika i obveznika (CROO)
- Centralni registar privrednih subjekata (CRPS)

11) Ministarstvo unutrašnjih poslova

- Centralni registar stanovnika (CRS)

⁴ Organizaciona interoperabilnost odnosi se na način na koji organi vlasti usklađuju svoje poslovne procese, odgovornosti i očekivanja kako bi postigli zajednički dogovorene i obostrano korisne ciljeve. U praksi, organizaciona interoperabilnost znači dokumentovanje i integrisanje ili usklađivanje poslovnih procesa i relevantnih informacija. Organizaciona interoperabilnost takođe ima za cilj da učini usluge dostupnim, lako prepoznatljivim, pristupačnim i usmjerenim na korisnike.

⁵ Tehnička interoperabilnost obuhvata specifikacije interfejsa, interkonekcije, integraciju podataka i protokole za sigurnu razmjenu podataka. Najveći izazovi za tehničku interoperabilnost proizlaze iz starih, naslijeđenih sistema. Istorijski gledano, aplikacije i informacioni sistemi u javnoj upravi razvijani su odozdo prema gore, u nastojanju da se riješe lokalni problemi specifični za domen u kojem institucija radi. To je rezultiralo odvojenim ICT "ostrvima" kojima je teško da međusobno komuniciraju.

⁶ Semantička interoperabilnost osigurava da se definiše precizan format i značenje podataka i informacija koje se razmjenjuju i perzistiraju između strana uključenih u razmjenu; drugim riječima, semantička interoperabilnost definiše da ono što se šalje bude ispravno shvaćeno i prihvaćeno u smislu značenja. U NOI-u semantička interoperabilnost pokriva i semantički i sintaksički aspekt: (i) semantički aspekt se odnosi na značenje djelova podataka i odnose između njih. Uključuje razvijanje rečnika i šema za opisivanje razmjene podataka i osigurava da sve strane u komunikaciji na isti način razumiju podatke koji su predmet razmjene; (ii) sintaksički aspekt se odnosi na opisivanje tačnog formata informacija koje se razmjenjuju u smislu gramatike i formata.

⁷ Pravna interoperabilnost pokriva područje zakona, politika, procedura i sporazuma o saradnji potrebnih da bi se omogućila nesmetana razmjena podataka između različitih institucija.

⁸ "Službeni list Crne Gore", br. 024/19 od 22.04.2019

- Registar izdatih dozvola za stalni boravak i dozvola za privremeni boravak, uključujući i dozvole za privremni boravak i rad stranaca
 - Registar stranaca kojima je u skladu sa posebnim zakonom regulisan boravak, odnosno regulisan status u Crnoj Gori (izbjeglice, tražioci azila i drugi)
- 12) Uprava za inspekcijske poslove
- Evidencija nepravilnosti uočenih tokom inspekcijskog nadzora u domenu zapošljavanja i radnih odnosa (JIIS)
 - Evidencija upravnih i kaznenih mjera izrečenih u postupku inspekcijskog nadzora (JIIS)
- 13) Ministarstvo rada i socijalnog staranja (Centri za socijalni rad)
- Informacije o korisnicima materijalnog obezbjeđenja (ISSS)
 - Informacije o radnoj aktivaciji (ISSS)
- 14) Ministarstvo prosvjete
- Podaci o stečenim kvalifikacijama svih nivoa (MEIS)
 - Registar priznavanja inostranih obrazovnih isprava
- 15) Ministarstvo pravde
- Registar novčanih kazni i prekršajne evidencije
- 16) Agencija za zaštitu konkurencije
- Registar Vladinih mjera aktivne politike za zapošljavanje
- 17) Ministarstvo javne uprave
- Jedinstveni informacioni sistem za elektronsku razmjenu podataka (JISERP)
- 18) Zavod za zapošljavanje Crne Gore
- Evidencija nezaposlenih lica (ENL)
 - Evidencija prihoda koji se po osnovu nezaposlenosti ostvaruju kod ZZZCG

Neke od navedenih institucija, već razmjenjuju podatke iz registara kojima upravljaju, što će biti detaljno opisano u poglavlju "Analiza trenutnog stepena interoperabilnosti između uključenih institucija", dok za druge ovaj proces tek predstoji.

8. Analiza funkcionalnosti informacionog sistema Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (ZZZCG)

Informacioni sistem ZZZCG čini glavna aplikacija **Evidencija nezaposlenih lica (ENL)** i još 10 drugih aplikacija za posebne poslovne procese u ZZZCG, koje snabdijevaju jedinstvenu bazu podataka urađenu na tehnologiji Microsoft SQL Server 2008 R2. ENL se koristi za evidenciju procesa posredovanja pri zapošljavanju, koji svoje normativno utemeljenje nalazi u Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti ("Službeni list Crne Gore", br. 024/19).

U pitanju je desktop aplikacija za Windows operativni sistem, izgrađena uz pomoć programskog jezika Visual Basic 6.0. Komunikacija sa spoljnim sistemima (izvan ZZZCG) odvija se pomoću web servisa VB.net. Aplikacija je u produkciji od 2003. godine. Sastoji se od dvanaest modula, od kojih je šest relevantno za uspostavljanje interoperabilnosti:

- 1) Opšte - lični podaci o osobi koja se prijavljuje na evidenciju
- 2) Motivacija - podaci o motivaciji lica koje se prijavljuje na ENL
- 3) 3. Profesija
- 4) Ostali faktori
- 5) Prava
- 6) Posredovanje

8.1. Opšte - lični podaci o osobi koja se prijavljuje na evidenciju

- Matični broj
- Ime
- Prezime
- Datum rođenja
- Mjesto rođenja
- Opština rođenja
- Država rođenja
- Bračno stanje
- Opština prebivališta
- Mjesto prebivališta
- Ulica i broj
- Broj stana
- Telefon
- Mobilni telefon
- E-mail
- Opština prethodnog prebivališta

1. Opšte	2. Motivacija	3. Profesija	4. Ostali faktori	5. Prava	6. Zapošljavanje	7. Javljanje	8. Posredovanje	9. Status	10. Aktivnosti	11. Plan	12. Poruke
----------	---------------	--------------	-------------------	----------	------------------	--------------	-----------------	-----------	----------------	----------	------------

Organizacija za zapošljavanje: PJ Herceg Novi - Biro rada Herceg Novi 5700	Intervju:	Osnovno zanimanje: Pomoćnik pekara 200502	Pol: Ž	Korisnik prava:
Šifra savjetodavca: Lučić Zoran 385	Prijava: //	Državljanstvo: BOSNA I HERCEGOVINA 70	Invalid?: Ne	Radni staž?: Ima

1. Lični podaci

1.1. Matični broj:		1.10. Opština prebivališta:	HERCEG NOVI
1.2. Prezime:		20192	...
1.3. Ime:		1.11. Mjesto prebivališta:	Āgalo
1.4. Datum rođenja: 06/08/1983	1.8. Pol: M ☐ Ž ☒	212105	...
1.5. Mjesto rođenja:	Niš	1.12. Ulica i broj:	
729361	...	1.13. Broj stana:	11
1.6. Opština rođenja:	Niš	1.14. Telefon:	
70858	...	1.15. Mobilni:	068/602-085
1.7. Država rođenja:	SRBIJA	1.16. e-mail:	
8911	...	1.17. Opština prethodnog prebivališta:	
1.9. Bračno stanje:	Oženjen/Udata		...
2	...		

Izvor: slike ekrana dostavljene od strane ZZZCG

Budući da je većina od navedenih podataka sadržana u data setu koji je Ministarstvo unutrašnjih poslova stavilo na raspolaganje drugim institucijama kroz JISERP, kroz web servis nazvan "Servis lica", postoji mogućnost automatskog povlačenja podataka u ENL koje se inicira unosom jedinstvenog matičnog broja lica koje se prijavljuje na evidenciju.

PREPORUKA 1: Razmjena podataka biće uspostavljena nakon što ZZZCG ispuni sve tehničke zahtjeve za preuzimanje podataka iz eksternih registara, kao i nakon što izmjene Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, daju pravni osnov za navedene razmjene. Sadržaj web servisa "Servis lica" dat je u nastavku:

SERVIS LICA

Informacije o podacima koji su sadržani u registru "Servis lica", a istovremeno odgovaraju podacima iz ENL

- matični broj lica
- prezime lica (latiničnim pismom)
- ime lica (latiničnim pismom)
- rođeno prezime lica (latiničnim pismom)
- pol lica
- datum rođenja lica
- država rođenja lica

- grad rođenja lica za lica rođena van Crne Gore odnosno opština rođenja lica za lica rođena u Crnoj Gori
- mjesto rođenja lica za lica rođena u Crnoj Gori
- državljanstvo lica
- opština prebivališta (boravišta) lica
- mjesto prebivališta (boravišta) lica
- adresa prebivališta (boravišta) lica
- kućni broj prebivališta (boravišta) lica

Nedostaju sljedeći podaci i oni mogu da budu predmet manuelnog unosa od strane savjetodavca.

- Telefon
- Mobilni telefon
- E-mail
- Opština prethodnog prebivališta

8.2. Motivacija - podaci o motivaciji lica koje se prijavljuje na ENL

- Datum prve prijave na evidenciju
- Radni staž
- Registarski broj radne knjižice
- Trijaža nezaposlenog lica
- Očevo ime
- Prezime
- Radno-profesionalna i ekonomska motivacija za zaposlenje

1. Opšte | 2. Motivacija | 3. Profesija | 4. Ostali faktori | 5. Prava | 6. Zapošljavanje | 7. Javljanje | 8. Posredovanje | 9. Status | 10. Aktivnosti | 11. Plan | 12. Poruke

2. Ostali podaci o licu

2.1. Datum prve prijave na evidenciju: 26/01/2006

2.2. Radni staž: 01/04/14

2.3. RegistarSKI broj radne knjižice: 2929

2.14. Trijaža nezaposlenog lica

Uslovno zapošljiva lica

2

2.15. Očevo ime: MUHAREM

2.16. Djev. prezime: ABAZI

Radno-profesionalna i ekonomska motivacija za zaposlenje

2.10. Ne traži posao... | 2.14. Specifične karakteristike

2.5. Zaposlenje | 2.6. Radni odnos | 2.7. Radno vrijeme | 2.8. Van prebivališta | 2.9. Stručno osposobljavanje | 2.11. Pozitivna diskriminacija

Šifra	Naziv šifre prihvatanja zaposlenja
☐ 0	Nije uneseno
☐ 1	Bez ikakvih uslova
☒ 2	Postavlja uslove
☐ 3	Zapošljiv samo pod posebnim uslovima
☐ 4	Radi na crno
☐ 5	Poljoprivredni proizvođač
☐ 6	Iz zdravstvenih razloga
☐ 7	Na školovanju
☐ 8	Koristi socijalnu zaštitu
☐ 9	Iz ostalih razloga

Izvor: slike ekrana dostavljene od strane ZZCG

U ovom dijelu, podaci po atributima "očevo ime" i "prezime" se takođe mogu pronaći u servisu lica (iCRS) i mogu da se dobiju zajedno sa podacima iz prvog seta.

8.3. Profesija

U ovom dijelu sistema se evidentiraju podaci o zanimanju, stečenoj obrazovnoj kvalifikaciji, ali i podaci o posebnim zanimanjima koje kandidat posjeduje i zainteresovanosti za aktivne politike zapošljavanja.

Potrebno je razmotriti povezivanje ovog dijela aplikacije sa registrima podataka u Ministarstvu prosvjete i to registrom o stečenim kvalifikacijama svih nivoa (MEIS) i registrom priznavanja inostranih obrazovnih isprava.

Poseban izazov u ovom segmentu predstavlja činjenica da još uvijek nije u potpunosti uspostavljen jedinstveni nacionalni okvir kvalifikacija koje se mogu steći u Crnoj Gori, koji bi koristile sve institucije, iako za većinu sektora postoje okviri kvalifikacija usvojeni od strane Savjeta za kvalifikacije. Nacionalna klasifikacija obrazovanja odgovara Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji obrazovanja ISCED 2011, barem prve 4 od 6 cifara, a baze podataka u Ministarstvu prosvjete koriste ISCED, kao i FRASCATI za potrebe visokog obrazovanja, što može da bude smetnja prilikom pokušaja povezivanja i mapiranja ovih evidencija. Dodatno, u trenutku pisanja ovog izvještaja ne postoji jedinstveni, integrisani, registar stečenih diploma visokog obrazovanja sa sva četiri univerziteta u Crnoj Gori, već se na svakom od njih vode posebne evidencije diplomiranih studenata, što predstavlja poteškoću u domenu pribavljanja podataka i stavljanja na raspolaganje kroz JISERP.

1. Opšte | 2. Motivacija | 3. Profesija | 4. Ostali faktori | 5. Prava | 6. Zapošljavanje | 7. Javljanje | 8. Posredovanje | 9. Status | 10. Aktivnosti | 11. Plan | 12. Poruke

3. Zanimanja

Šifra	Zanimanje	Tip zanimanja	Iskustvo	Stož	SSS	Škola	Ocjena
1 200502	Pomoćnik pekara	1 - Osnovno	00/00/00	00/05/04	II	108 - Završena osnovna škola ...	4.00
2 206400	Rukovalac robom - pomoćni prodavac (II SSS i PK)	2 - Steceno u radnom o...	00/00/00	00/03/00	II	108 - Završena osnovna škola ...	4.00
3 209640	Pomoćni ženski frizer	2 - Steceno u radnom o...	00/00/00	00/00/00	II	108 - Završena osnovna škola ...	
4 506455	Trgovački putnik	2 - Steceno u radnom o...	00/00/00	00/00/00	V		
5 616453	Komercijalista	2 - Steceno u radnom o...	00/00/00	00/00/00	VI-1		
6 104502	Čistac prostorija	2 - Steceno u radnom o...	00/00/00	00/00/00	I	108 - Završena osnovna škola ...	
7 206511	Pripremač namirnica	2 - Steceno u radnom o...	00/00/00	00/00/00	II		

5. Posebna znanja koja već posjeduje

Šifra	Posebno znanje	Diploma?
1 6938	Početni kurs poznavanja r...	da
2 8207	Psihološki seminar o vještin...	da

Zainteresovanost za učešće u programima APZ

Tip	Zanimanje/posebno znanje	Plan	Obrazlož
1	Stručno osposobljavanje 206506 Pripremač pica	03/03/2015 2912/11	pica majst
2	Sezonsko zapošljavanje		radila bi :
3	Stručno osposobljavanje 206506 Pripremač pica	09/09/2009 2912/7	pica majst
4	Sticanje posebnih znanja 6939 Napredni kurs poznavanja rada n...		završila j
5	Stručno osposobljavanje 206506 Pripremač pica	31/03/2009 2912/6	pica majst
6	Stručno osposobljavanje 206506 Pripremač pica	29/12/2008 2912/5	pica majst
7	Stručno osposobljavanje 206506 Pripremač pica	24/03/2008 2912/4	pica majst
8	Sticanje posebnih znanja 6938 Početni kurs poznavanja rada na ...	19/09/2007 2912/3	uslov za
9	Sticanje posebnih znanja 5602 Vozački ispit za "B" kategoriju		treba joj
10	Stručno osposobljavanje 206506 Pripremač pica		pica majst

Izvor: slike ekrana dostavljene od strane ZZZCG

8.4. Ostali faktori

U ovom dijelu aplikacije, definisani su ostali faktori od značaja za proces posredovanja. Poseban akcentat je na segmentu "Radna aktivacija korisnika MO". Radi se o korisnicima šema socijalne zaštite za koje Centri za socijalni rad procijene da su u mogućnosti da obavljaju neki posao, nakon čega ZZZCG započinje proces posredovanja pri zapošljavanju.

Razlozi otežanog zaposlenja | Status lica sa invaliditetom | Profesionalna rehabilitacija | Članovi zajedničkog domaćinstva

Profesionalna orijentacija | Izvještaj tima za kredite | **Radna aktivacija korisnika MO**

Radna aktivacija korisnika materijalnog obezbjeđenja

Početak	Prestanak	RA Sporazum	Motivisanost	UMAPZ	UAVZ	Poseban zahtjev?	Opis pose...	Usklađivanje aktivnos

Komunikacija sa MRSS

Radna aktivacija

Aktivnosti u koje je lice uključeno tokom realizacije Plana radne aktivacije

Aktivnost	Rok za početak	Početak	Prestanak	Napomena

Izvor: slike ekrana dostavljene od strane ZZZCG

U okviru međuinstitucionalne saradnje koja je uspostavljena na relaciji JU Centri za socijalni rad i Zavod za zapošljavanje Crne Gore, u drugoj polovini 2020. godine počela je razmjena podataka u vezi postupka radne aktivacije kroz web servis nazvan "swis_wac". Tehnički opis servisa je dat u nastavku.

Web servis u vezi radne aktivacije – swis_wac

Upit:

(changeBenStatusType)	
jmbg	string
registered	boolean
employed	boolean
refusedEmployment	boolean
refusedPrequalification	boolean
userAccessCode	string

Upit ka web servisu u datom slučaju šalje podatke u vezi radne aktivacije koji se dostavljaju od strane Zavoda za zapošljavanje Centrima za socijalni rad:

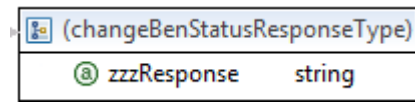
```
<soapenv:Envelope
xmlns:soapenv="http://schemas.xmlsoap.org/soap/envelope/"
xmlns:swis="http://swisws.sntcg.com/swiswac/">
  <soapenv:Header/>
  <soapenv:Body>
    <swis:changeBenStatus
      jmbg="jmbg_korisnika"
      registered="true/false"
      employed=" true/false"
      refusedEmployment=" true/false"
      refusedPrequalification=" true/false"
      userAccessCode="zzz_uac" />
  </soapenv:Body>
</soapenv:Envelope>
```

U okviru upita postoje sljedeći parametri koji se šalju od strane Zavoda za zapošljavanje:

- **jmbg="jmbg_korisnika"** – ovo je JMBG korisnika, 13 cifarni podatak koji jedinstveno identifikuje korisnika
- **registered="true/false"** – podatak koji opisuje da li je korisnik registrovan
- **employed=" true/false"** – podataka koji opisuje da li je korisnik zaposlen
- **refusedEmployment=" true/false"** – podatak koj i opisuje da li je korisnik odbio zaposlenje
- **refusedPrequalification=" true/false"** – podatak koji opisuje da li je korisnik odbio prekvalifikaciju

- **userAccessCode="zzz_uac"** – pristupni kôd korisnika web servisa koji ga jedinstveno identifikuje u logovima.

Odziv:

Uspješan odziv vraća samo jedan parametar **zzzResponse** sa tekстом OK, što znači da su podaci sačuvani korektno.

```
<soap:Envelope
xmlns:soap="http://schemas.xmlsoap.org/soap/envelope/">
  <soap:Body>
    <ns2:changeBenStatusResponse zzzResponse="OK"
xmlns:ns2="http://swisws.sntcg.com/swiswac/" />
  </soap:Body>
</soap:Envelope>
```

PREPORUKA 2: S obzirom da je ova razmjena uspostavljena direktno na relaciji dvije uključene institucije, Radna grupa je zaključila i predložila aktivnostima u Akcionom planu da se razmjena izmjesti na JISERP.

Takođe, između ove dvije institucije postoji uspostavljeno još nekoliko web-servisa, između ostalog jedan koji je razvijen na strani ZZZCG, a koji poziva JU Centri za socijalni rad da provjeri da li je neko lice u datom trenutku na evidenciji ZZZCG.

8.5. Prava

U ovom dijelu aplikacije se evidentiraju prava korisnika za vrijeme nezaposlenosti, shodno Zakonu, i to: novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti, novčana pomoć i naknada troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti i jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova, ako lice zasnuje radni odnos na neodređeno vrijeme van mjesta prebivališta⁹.

⁹ Kao izvori ovih podataka prvobitno su bili označeni Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje (FPIO) i Fond za zdravstveno osiguranje (FZO), međutim svi podaci koji su relevantni za ZZZCG, a tiču se ovih prava, sada su dostupni u okviru Centralnog registra osiguranika i obveznika (CROO) kojim upravlja Uprava prihoda i carina.

Datum rođenja	Datum rođenja fizičkog lica
Mjesto rođenja	Mjesto rođenja fizičkog lica
Opština rođenja	Opština rođenja fizičkog lica
Država rođenja	Država rođenja fizičkog lica
Pol	
Državljanstvo	
Djelatnost	Opis i šifra djelatnosti fizičkog lica
Opština zaposlenja	Registracija osiguranika za PIO
Osnov osiguranja	Registracija osiguranika za PIO/zdravstveno osiguranje
Radno vrijeme	Registracija osiguranika za PIO
Posebni podaci o osiguranju	Registracija osiguranika za PIO
Osnov prestanka osiguranja	Registracija osiguranika za PIO/zdravstveno osiguranje
Datum osiguranja/prestanka osiguranja	Registracija osiguranika za PIO/zdravstveno osiguranje
Članovi porodice	Podaci o članovima porodice zdravstveno osiguranih po osnovu osiguranika
Naziv objekta	
Adresa objekta	
Opis i šifra djelatnosti	
Vrsta objekta	
Naziv organa	
Registracioni broj Datum registracije/prestanka registracije objekta	

Takođe, podaci o poslodavcima, odnosno o privrednim subjektima koji zapošljavaju lica sa evidencije Zavoda, se mogu pronaći u Centralnom registru privrednih subjekata (CRPS) koji je na raspolaganju kroz JISERP. Kao i u prethodnom slučaju, većina podataka iz registara je dostupna putem web servisa koji je razvijen, uz mogućnost proširenja u slučaju potrebe zainteresovanih institucija. Puni spisak atributa CRPS je u nastavku:

Naziv privrednog subjekta	Puni naziv privrednog subjekta pod kojim je registrovan
Registarski broj	Broj koji privredni subjekat dobije pri registraciji
PIB	Jedinstveni broj pravnog odnosno fizičkog lica za sve vrste poreza
Adresa za prijem službene pošte	Mjesto, ulica i broj
Datum registracije	Dan, mjesec i godina unošenja podataka u zvaničnu evidenciju CRPS-a

Datum brisanja	Dan, mjesec i godina brisanja podatka iz baze CRPS-a
Datum promjene podatka	Dan, mjesec i godina izmjene podatka u bazi CRPS-a
Osnivač	Prenošenje udjela između osnivača, pristupanje novih osnivača
Izvršni direktor	Obavezan organ društva
Ovlašćeni zastupnik	Lice ovlašćeno za zastupanje društva
Član odbora direktora	Kolektivno tijelo društva koje nije obavezno
Predsjednik odbora direktora	Lice (član) kojeg biraju ostali članovi odbora direktora
Sekretar	Lice koje je izvršni organ odbora direktora
Revizor	Obavezni organ akcionarskog društva
Ortak	Lice koje obavlja djelatnost u cilju sticanja dobiti
Komanditor	Lice koje u društvu odgovara do visine svog uloga
Komplementar	Lice koje u društvu odgovara neograničeno

Pozivom metode **GetCurrentInsurance** dobijaju se podaci o trenutnom stanju osiguranja nekog lica (može ih biti 0 ili više). Ukoliko za lice postoji **InsurancePIOBegin** kod nekog davaoca, a pritom je za **InsurancePIOEnd** setovana vrijednost null, lice ima aktivno PIO osiguranje kod tog davaoca. Ukoliko postoji vrijednost za **InsurancePIOEnd** tj. nije null onda lice nema aktivno PIO osiguranje kod tog davaoca. Analogno je i za FZO osiguranje.

Postoje i slučajevi kada lice ima istovremeno više aktivnih osiguranja (bilo PIO, bilo FZO). Najčešći uzroci su:

- lice nije osigurano na puno radno vrijeme, 40h sedmično, kod jednog davaoca, već to ostvaruje kod više njih;
- lice je u sporu s prethodnim davaocem koji neće/ne želi/ne može da ga odjavi s osiguranja, a lice već ostvaruje prava kod trenutno aktuelnog davaoca;
- penzioneri koji su i zaposleni (FZO osiguranje dobijaju od fonda PIO, a PIO osiguranje od poslodavca)
- neuredni podaci u bazi.

Kombinacije paralelnih osiguranja su brojne.

Podaci koji se dobijaju pozivom metode **GetCurrentInsurance** sadrže:

- Ime
- Prezime
- Matični broj

Spisak osiguranja, pri čemu za svako osiguranje postoje sljedeći podaci:

- PIO osiguranje - datum početka
- Osnov osiguranja PIO - šifra
- Osnov osiguranja PIO - opis

- FZO osiguranje - datum početka
- Osnov osiguranja FZO - šifra
- Osnov osiguranja FZO - opis
- PIO osiguranje - datum prestanka
- Osnov prestanka PIO - šifra
- Osnov prestanka PIO - opis
- FZO osiguranje - datum prestanka
- Razlog prestanka FZO - šifra
- Razlog prestanka FZO - opis
- Radno vrijeme - broj sati
- Opština zaposlenja
- Davatelj osiguranja
- PIB
- Naziv / Ime
- Dug naziv / Prezime
- Status
- Oblik organizovanja
- Oblik svojine
- Veličina poreskog obveznika
- Djelatnost
- Davatelj osiguranja - Sjedište
 - Kontakt - telefon
 - Kontakt - mobilni
 - Kontakt - fax
 - Kontakt - email
 - Adresa - ulica i broj
 - Adresa - mjesto
 - Adresa - opština
 - Adresa - država
- Davatelj osiguranja - Glavno mjesto poslovanja
 - Kontakt - telefon
 - Kontakt - mobilni
 - Kontakt - fax
 - Kontakt - email
 - Adresa - ulica i broj
 - Adresa - mjesto
 - Adresa - opština
 - Adresa - država
- Davatelj osiguranja - Ovlašćena lica

- Ovlašćeno lice - MB
- Ovlašćeno lice - Ime
- Ovlašćeno lice - Prezime
- Davatelj osiguranja - Odgovorna lica
 - Odgovorno lice - MB
 - Odgovorno lice - Ime
 - Odgovorno lice - Prezime

Pozivom metode **GetInsurances** se dobijaju podaci o stanju osiguranja nekog lica za zadati period (može ih imati 0 ili više), po istoj strukturu kao što je prethodno navedeno za metodu **GetCurrentInsurance**, samo sa tom razlikom što **GetInsurances** vraća ne samo aktuelne podatke o osiguranju lica, već i istorijske otkad postoji evidencija.

Registar CROO bi u navedenom smislu, osim što je izvor podataka o FPIO i FZO osiguranjima lica, mogao da bude izvor i podataka o zaposlenju koji se evidentiraju u ENL:

1. Opšte	2. Motivacija	3. Profesija	4. Ostali faktori	5. Prava	6. Zapošljavanje	7. Javljanje	8. Posredovanje	9. Status	10. Aktivnosti	11. Plan	12. Poruke
Zapošljavanje											
Poslodavac	Opština	Zanimanje	RO	Početak	Kraj	Način z...	Radni staž	Razl. pres.			
1 "Stelborg"	HERCEG NOVI	Rukovalac robom - pomoćni prodavac (II...	7	2003/09/01	2003/11/30	3	00/03/00	35			
2 ██████████	HERCEG NOVI	Servir	2	2004/03/16	2004/06/08	3	00/02/23	35			
3 ██████████	HERCEG NOVI	Točilac pića	7	2005/05/01	2005/07/31	3	00/03/00	35			
4 ██████████	PODGORICA	Pomoćnik pekara	2	2008/07/21	2008/12/22	4	00/05/02	35			
5 ██████████	HERCEG NOVI	Pekar	7	2016/06/20	2016/09/05	4	00/02/17	35			
6 ██████████	HERCEG NOVI	Pomoćnik pekara	7	2018/07/01	2018/07/02	4	00/00/02	1			
7 ██████████	HERCEG NOVI	Rukovalac robom - pomoćni prodavac (II...	7	2019/06/05		3	00/00/00				
8 ██████████	HERCEG NOVI	Rukovalac robom - pomoćni prodavac (II...	2	2019/10/01		3	00/00/00				
9 ██████████	HERCEG NOVI	Prodavac (III SSS i KV)	2	2020/02/03		3	00/00/00				
10 ██████████	HERCEG NOVI	Rukovalac robom - pomoćni prodavac (II...	7	2020/07/01		3	00/00/00				

Izvor: slike ekrana dostavljene od strane ZZZCG

8.6. Posredovanje

U ovom dijelu sistema vrši se evidencija aktivnosti i radnji koje su preduzete za lice sa evidencije, sa svrhom posredovanja pri zapošljavanju (dio koji se zove "Učešće u programima aktivne politike zapošljavanja"). Podatke popunjava Savjetodavac, rezultat su razgovora sa kandidatom prilikom svakog javljanja, sadrže takođe i lične ili zajedničke opservacije o mogućnosti prihvatanja neke vrste posla, a unose se kroz formu koja se naziva "Plan zapošljavanja", i koja je u trenutku pisanja ovog izvještaja u procesu revizije. Ovaj plan kada

bude inoviran, može da bude još bolje povezan sa ostalim modulima sistema, što treba da bude predmet analize u domenu interne interoperabilnosti ZZZCG.

Plan zapošljavanja							
Broj plana	Verzija	Datum	Savjetodavac	Zakazano javljanje	Napomena	Realizovan	
1	2912	1	26/01/2006	[REDACTED]	26/01/2006 u 10,30 h	trudnica termin 28/03/06	
2	2912	2	30/03/2006	[REDACTED]	20/03/2007 u 10,00 h	trudnica termin 28/03/06	
3	2912	3	19/09/2007	[REDACTED]	17/10/2007 u 09,00 h	trudnica termin 28/03/06	24/03/2008
4	2912	4	24/03/2008	[REDACTED]	23/05/2008 u 09,30 h	trudnica termin 28/03/06	30/06/2008
5	2912	5	29/12/2008	[REDACTED]	30/03/2009 u 09,30 h	trudnica termin 28/03/06	31/03/2009
6	2912	6	31/03/2009	[REDACTED]	29/06/2009 u 10,00 h		09/09/2009
7	2912	7	09/09/2009	[REDACTED]	08/10/2009 u 10,00 h		06/10/2009
8	2912	8	06/10/2009	[REDACTED]	05/01/2010 u 10,00 h		15/06/2010
9	2912	9	15/06/2010	[REDACTED]	13/09/2010 u 11,00 h		18/05/2011
10	2912	10	11/09/2012	[REDACTED]	08/11/2012 u 14,00 h		
11	2912	11	03/03/2015	[REDACTED]	04/05/2015 u 11,30 h		19/09/2016
12	1271	12	20/08/2018	[REDACTED]	23/10/2018 u 14,30 h		
13	1271	13	28/01/2021	[REDACTED]	12/03/2021 u 09,30 h		

Učešće u programima aktivne politike zapošljavanja:

Plan	Savjetodavac	Program APZ	Opis programa	Izvodjač	Obrazloženje	Test	Rez. testa	Početak	Kraj
1 2912/4 24/03/2...	35 - Kise Duš...	Sticanje posebn...	POZNAVANJE ...	RADNIČKI...	ZANIMA JE ...	Predvid...	Predlaže se	20/03/2008	26/05/2008
2 2912/6 31/03/2...	35 - Kise Duš...	Fond rada			ella doo, tr...				
3 2912/7 09/09/2...	35 - Kise Duš...	Informativno-m...	SEMINAR USP...		SEMINAR U...			08/09/2009	06/10/2009
4 2912/8 06/10/2...	35 - Kise Duš...	Sticanje posebn...	Seminar "USPJ...	ZOPT-DOO	Ima proble...	Nije pr...	Predlaže se	08/09/2009	06/10/2009

Izvor: slike ekrana dostavljene od strane ZZZCG

9. Analiza drugih sistema u ZZZCG

Pored ENL, u ZZZCG je u upotrebi još 10 aplikacija za posebne poslovne procese, od kojih je 8 web-orjentisano. Izgrađene su na miksu nekoliko starih generacija Microsoft-ovih tehnologija, većina od njih se bazira na ASP 2.0, baza podataka je MS SQL 2008, protokol za komunikaciju sa institucijama izvan ZZZCG je SOAP. U pitanju su sljedeće aplikacije:

- 1) Evidencija slobodnih radnih mjesta;
- 2) Evidencija slobodnih radnih mjesta uz posredovanje po nalogu;
- 3) Aplikacija za novčane naknade;
- 4) Aplikacija za praćenje Stručnog osposobljavanja i pripreme (SOP). Ova aplikacija pokriva mjere aktivne politike za zapošljavanje kao što su prekvalifikacija, dokvalifikacija, sticanje posebnih znanja, stručno osposobljavanje, javni radovi, dok se ostali programi APZ (kreditiranje, informativni seminari, fond rada, otvaranje novih radnih mjesta...) prate, iako modifikovano, samo u okviru ENL. Aplikacija ENL je spregnuta sa SOP aplikacijom;
- 5) Subvencije zarada (ne postoji elektronska baza podataka, već se evidencija manuelno vodi u MS Excel-u);
- 6) Program stručnog osposobljavanja za visokoškolce (ne postoji veza sa portalom www.euprava.me gdje poslodavci oglašavaju raspoloživa radna mjesta u kontekstu

PSO, već se zahtjev popunjava manuelno u ZZZCG i unosi u aplikaciju od strane službenika);

- 7) Aplikacija za program za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja - krediti za samozapošljavanje (nije uvezana sa ostalim aplikacijama u ZZZCG zbog tehničkih ograničenja, bazirana na MS Access, stavljena u produkciju 1999. godine);
- 8) Aplikacija za finansijsko praćenje programa za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja (takođe MS Access, nije uvezana sa ostalim aplikacijama u ZZZCG zbog tehničkih ograničenja);
- 9) Aplikacija za evidenciju privrednih subjekata koji su korisnici programa državne pomoći. Ova aplikacija je povezana sa drugim aplikacijama u ZZZCG, ali izvještavanje iz nje nije adekvatno riješeno, nije moguće dobiti istoriju korišćenja programa aktivne politike zapošljavanja po firmi, niti kakve je zaista efekte imalo na evidenciju nezaposlenih lica u ZZZCG učešće u programu.
- 10) Aplikacija za praćenje programa grantova za samozapošljavanje (Oracle Forms and Reports), u produkciji od 2019. godine, povezana je jednosmjerno sa ENL. U trenutku pisanja ovog izvještaja, u toku je izgradnja 2. faze aplikacije;
- 11) Aplikacija za statistiku i izvještavanje. Ovo je alat za predefinisane prilagođene izvještaje (u trenutku izrade ove analize postoji oko 700-800 izvještaja, ali mnogi od njih su redundantni), napravljen tako da prikazuje podatke koji su domen svih prethodno pomenutih aplikacija. Svaki izveštaj zasnovan je kreiranim SQL Server Stored procedurama, koje su sačuvane u bazi podataka. Rješenje nudi odgovarajući korisnički interfejs za odabir željenog izvještaja i njegovih parametara. Dobijeni skup podataka može se eksportovati u .xls format, a postoji i grafička reprezentacija podataka.

PREPORUKA 3: ZZZ treba da otpočne reinženjering¹⁰ postojećeg ili izgradnju potpuno novog informacionog sistema, baziranog na mikroservisnoj arhitekturi REST/SOAP, takvog da podrži elektronsko slanje/primanje zahtjeva u vidu strukturiranih poruka razmjenjivih putem web servisa. Takav sistem bi zamijenio pojedinačne aplikacije, posebno one koje imaju tehničke limitacije za povezivanje i razmjenu podataka. Na ovaj način bi se prevazišao problem nedostatka zvanične podrške postojećim tehnologijama na kojima je baziran sistem ZZZCG i produžio životni vijek softvera uz mogućnost kontinuiranog održavanja.

PREPORUKA 4: Unos podataka koji su relevantni za procese u ZZZCG, a trenutno se unose manuelno, treba digitalizovati.

¹⁰ Reinženjering je fundamentalno razmatranje i radikalno redizajniranje procesa i sistema u cilju postizanja poboljšanja u pogledu kritičnih mjera performansi (kvalitet, troškovi, vrste usluga i brzina).

PREPORUKA 5: Treba unaprijediti aplikaciju za evidenciju privrednih subjekata koji su korisnici programa državne pomoći, posebno u pogledu izvještavanja, sa ciljem određivanja limita za korišćenje programa državne pomoći i sagledavanja preciznih efekata od njihovog korišćenja.

10. Drugi sistemi od značaja za poslovne procese u ZZZCG

Tokom izrade ove analize, identifikovani su i informacioni sistemi i zakonski okviri za koje su nadležni drugi organi vlasti, a od čije upotrebe posredno mogu da zavise poslovni procesi ZZZCG. To su:

1. Portal www.euprava.me
2. Ministarstvo finansija
3. Uprava za statistiku Crne Gore – MONSTAT
4. Uprava prihoda i carina
5. Agencija za zaštitu ličnih podataka (Zakon o zaštiti podataka o ličnosti)
6. Akademske institucije:
 - Univerzitet Crne Gore
 - Univerzitet Donja Gorica
 - Univerzitet Mediteran
 - Univerzitet Adriatik Bar
7. Informaciono-komunikaciona mreža organa kojom upravlja Ministarstvo javne uprave

11. Analiza trenutnog stepena interoperabilnosti između uključenih institucija

U skladu sa Zakonom o elektronskoj upravi ("Službeni list CG", br. 72/2019) Ministarstvo javne uprave, vodi Evidenciju registara i informacionih sistema - Metaregistar, koji vode organi vlasti u skladu sa posebnim propisima i koji predstavljaju bazne registre za određene grupe podataka, kao što su podaci o građanima, podaci o privrednim subjektima, podaci o prostoru i drugi podaci neophodni u procesu pune interoperabilnosti registara.

Jedan od osnovnih sistema neophodnih za uspješnu realizaciju razmjene podataka između ključnih registara je Jedinstveni sistem za elektronsku razmjenu podataka između organa vlasti (JISERP), koji predstavlja vezu između jedinstvene mrežne i systemske infrastrukture na kojoj počiva informacioni sistem organa državne uprave i tehnološki divergentnih aplikativnih rješenja pojedinih organa vlasti, koji obezbjeđuje razmjenu podataka između više sistema, nezavisno od kompatibilnosti sistema koji isti imaju. JISERP je hostovan na 5 virtuelnih mašina, dok je identično testno okruženje podignuto na takođe 5 virtuelnih mašina manjeg kapaciteta.

Eksterna interoperabilnost sistema u ZZZCG, pri čemu se ovdje primarno misli na ENL aplikaciju, treba da omogući da ENL preko JISERP preuzima relevantne podatke iz baznih

registara drugih organa vlasti, u različitim vremenskim intervalima, i sa njima automatski popunjava bazu podataka koja je osnova poslovnih procesa u ZZZCG. Ova razmjena se uspostavlja putem web servisa sa digitalnim sertifikatom za autentikaciju servera koji razmjenjuju podatke.

PREPORUKA 6: ZZZCG treba da uspostavi razmjenu preko JISERP sa sledećim registrima:

- Centralni registar stanovnika (iCRS), dostupan preko JISERP, za opšte podatke o licima koja se prijavljuju na evidenciju ZZZCG;
- Centralni registar osiguranika i obveznika (CROO), dostupan preko JISERP, za podatke o osiguranim licima sa svim pratećim detaljima osiguranja;
- Centralni registar privrednih subjekata (CRPS), dostupan preko JISERP, podaci o poslodavcima;
- Informacioni sistem socijalnog staranja, informacije o socijalnim davanjima, dostupan preko JISERP, ali ZZZCG na ovaj način ne preuzima podatke, već postoji uspostavljena direktna razmjena podataka na relaciji MRSS - ZZZCG;
- Informacioni sistem socijalnog staranja, informacije o radnoj aktivaciji, servis nije dostupan preko JISERP, već postoji uspostavljena direktna razmjena podataka na relaciji MRSS – ZZZCG;
- Informacioni sistem obrazovanja Crne Gore (MEIS), podaci o stečenim kvalifikacijama svih nivoa, dostupan preko JISERP;
- Registar priznavanja inostranih obrazovnih isprava, prema dostupnim informacijama u trenutku izrade ovog izvještaja, nije dostupan preko JISERP;
- Registar Vladinih mjera aktivne politike za zapošljavanje, prema dostupnim informacijama u trenutku izrade ovog izvještaja, nije dostupan preko JISERP;
- Registar izdatih dozvola za stalni boravak i dozvola za privremeni boravak, uključujući i dozvole za privremni boravak i rad stranaca, dostupan preko JISERP;
- Registar stranaca kojima je u skladu sa posebnim zakonom regulisan boravak, odnosno regulisan status u Crnoj Gori (izbjeglice, tražioci azila i drugi), dostupan preko JISERP;
- Registar novčanih kazni i prekršajne evidencije, dostupan preko JISERP;

Takođe, treba uspostaviti vezu sa registrima/sistemima, koji u trenutku izrade ovog izvještaja nijesu dostupni preko JISERP-a, a istovremeno nijesu u potpunosti uspostavljeni ni na strani izvora podataka:

- Evidencija nepravilnosti u domenu zapošljavanja i radnih odnosa (JIIS), nije dostupna preko JISERP;
- Evidencija prekršajnih postupaka pokrenutih u toku vršenja inspeksijskog nadzora (JIIS), nije dostupna preko JISERP.

12. Preporuke i zaključci

Informacioni ekosistem ZZZCG bi trebao da bude tehnološki savremen, web-orjentisan, centralizovan sistem, usklađen sa poslovnim procesima i procedurama, odnosno da prirodno slijedi korake poslovnih procesa Zavoda i prati korisnika u uobičajenom redosledu aktivnosti koje obavlja. U tom kontekstu, preporuke i zaključci se odnose na sljedeće:

6. Izrada plana tehničkog i funkcionalnog unapređenja ENL aplikacije i 8 posebnih, web orjentisanih aplikacija u ZZZCG, koji treba da bude praćen izradom ToR-a projekta;
7. Izrada plana ponovne izgradnje aplikacija za program za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja - krediti za samozapošljavanje, i aplikacija za finansijsko praćenje programa za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja, i njihovo uvođenje u prethodno pomenuti informacioni sistem ZZZCG;
8. Izrada plana ponovne izgradnje aplikacije "Subvencija zarada" i njeno uvođenje u prethodno pomenuti informacioni sistem ZZZCG;
9. Izrada plana migracije i migracionih procedura koja podrazumijeva:
 - a) identifikaciju sistema i podataka koji se migriraju (nazivi baza, tabela i atributa, ključevi, tipovi podataka i dozvoljeni opsezi vrijednosti),
 - b) definisanje "source-to-target" rečnika,
 - c) specificiranje obima, sadržaja i dinamike migracije podataka iz postojećih sistema u novu verziju sistema ZZZCG,
 - d) analizu duplikata i nedostajućih vrijednosti, bilo da su nastali uslijed sistemskih propusta ili ljudskom greškom,
 - e) analizu nedoslednosti u istorijskim podacima (bilo sa aspekta nepoklapanja u različitim izvorima ili dužine vremenskih serija koje su dostupne za ETL);
10. Izrada plana za povećanje stepena interoperabilnosti sa registrima institucija izvan sistema ZZZCG, a preko JISERP:
 - c) Definirati operativni plan povezivanja i preuzimanja podataka iz registara koji su već ponuđeni kroz JISERP (u prvoj fazi bi trebalo, u mjeri u kojoj je moguće, uspostaviti preuzimanje podataka o licima iz iCRS-a i podataka o osiguranju lica i poslodavcima iz CROO-a),
 - d) Definirati plan povezivanja i preuzimanja podataka iz registara koji trenutno nijesu ponuđeni kroz JISERP.

13. Akcioni plan za interoperabilnost

Akcioni plan za uspostavljanje interoperabilnosti između odabranih informacionih sistema i registara koji imaju ulogu u upravljanju tržištem rada u Crnoj Gori: Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Centara za socijalni rad pod nadležnošću Ministarstva rada i socijalnog staranja, Uprave prihoda Crne Gore, Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva pravde, Uprave za inspeksijske poslove (Inspekcija rada), Agencije za zaštitu konkurencije, Ministarstva javne

uprave, i Ministarstva prosvjete, definiše strateške i operativne ciljeve koje je potrebno ispuniti, kao i aktivnosti koje je potrebno realizovati, kako bi se kvalitet usluga ZZZCG podigao na viši nivo, kako bi se pronašli načini za brže i efikasnije odgovore na izazove povezane sa tržištem rada (kao što je COVID-19), te kako bi se stvorile pretpostavke za jačanje uticaja ZZZCG na javne politike Vlade Crne Gore.

U Akcionom planu za unapređenje interoperabilnosti (u daljem tekst: Akcioni plan) identifikovana su tri strateška cilja:

- **I STRATEŠKI CILJ – PODIZANJE KVALITETA USLUGA ZZZCG PREMA KRAJNJIH KORISNICIMA. OVAJ CILJ ĆE SE OSTVARITI REALIZACIJOM SLEDEĆIH OPERATIVNIH CILJEVA:**
 - **RAZVOJ NOVOG, ILI REINŽENJERING POSTOJEĆEG INFORMACIONOG SISTEMA ZZZCG;**
 - **UNAPREĐENJE POSTOJEĆIH POSLOVNIH PRAKSI I ZAKONODAVNOG OKVIRA SA CILJEM LAKŠEG I EFIKASNIJEG PRUŽANJA USLUGA IZ DOMENSKE OBLASTI;**
 - Realizacija pripremnih aktivnosti za integraciju sa EURES-om (dostupno samo za EU/EEA zemlje);

- **II strateški cilj - Uspostavljanje ili nadogradnja eksterne interoperabilnosti sa institucijama koje upravljaju baznim registrima koji su od interesa za poslovanje ZZZCG.** Ostvarenje II strateškog cilja podrazumijeva realizaciju sledećih operativnih ciljeva:
 - Povezivanje sa Centralnim registrom stanovnika (iCRS), registrom izdatih dozvola za stalni boravak i dozvola za privremeni boravak, uključujući i dozvole za privremni boravak i rad stranaca, te registrom stranaca kojima je u skladu sa posebnim zakonom regulisan boravak, odnosno regulisan status u Crnoj Gori (izbjeglice, tražioci azila i drugi);
 - Povezivanje sa Centralnim registrom osiguranika i obveznika (CROO) i Centralnim registrom privrednih subjekata (CRPS) u Upravi prihoda;
 - Povezivanje sa Informacionim sistemom socijalnog staranja (ISSS) u Ministarstvu rada i socijalnog staranja;
 - Povezivanje sa Informacionim sistemom obrazovanja Crne Gore (MEIS) u Ministarstvu prosvjete;
 - Povezivanje sa informacionim sistemom Inventar državne pomoći u Agenciji za zaštitu konkurencije, uključujući i Registar državne pomoći Covid-19 i Registar podrške De minimis;
 - Povezivanje sa Jedinstvenim inspeksijskim informacionim sistemom (JIIS) u Upravi za inspeksijske poslove.

- **III strateški cilj - Jačanje legislativnog okvira i izgradnja sistema koji posredno podržavaju poslovne procese ZZCG.** Kako bi se ostvario III strateški cilj neophodno je ispuniti sledeće operativne ciljeve:
 - Uspostavljanje jedinstvenog nacionalnog okvira kvalifikacija koje se mogu steći u Crnoj Gori;
 - Uspostavljanje (popunjavanje) adresnog registra Crne Gore;
 - Uspostavljanje centralnog repozitorijuma (koji uključuje sve univerzitete u Crnoj Gori) osoba sa stečenom kvalifikacijom od VI do VIII nivoa kvalifikacija.

Akcionni plan se donosi na period od tri godine i može se revidirati. Revizija akcionog plana vrši se na osnovu nalaza i preporuka Radne grupe za izradu Akcionog plana za interoperabilnost predmetnih sistema i registara.

14. Praćenje realizacije Akcionog plana

Kako bi se osigurala blagovremena i kompletna realizacija obaveza u skladu sa definisanim nadležnostima i rokovima, realizacija Akcionog plana će se pratiti na redovnim mjesečnim sastancima Operativnog tima za praćenje realizacije ovog akcionog plan, koji će formirati Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Izvještaj o realizaciji Akcionog plana biće pripreman na godišnjem nivou (u maju za prethodnih 12 mjeseci) i dostavljan Vladi na upoznavanje i usvajanje.

STRATEŠKI CILJ 1

**PODIZANJE KVALITETA USLUGA ZZZCG PREMA KRAJNJIM
KORISNICIMA**

STRATEŠKI CILJ 1	Podizanje kvaliteta usluga ZZZCG prema krajnjim korisnicima				
Operativni cilj 1.1.	Razvoj novog, ili reinženjering postojećeg informacionog sistema ZZZCG				
Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Tehničko unapređenje informacionog sistema ZZZCG	Postojeći informacioni sistem ZZZCG, opisan u prethodnim djelovima ovog dokumenta je baziran na starim, prevaziđenim tehnologijama, i potrebno ga je iz temelja refaktorirati ¹¹ da bi mogao da odgovori potrebama ove institucije u XXI vijeku	Tehnički unaprijeđen informacioni sistem ZZZCG kroz izgradnju novog ili kompletni reinženjering postojećeg uz razvoj novih modula i proširenje/izmjenu baze podataka, tako da podržava poslovne procese u novim modulima			
Indikator učinka b)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Obučiti službenike u ZZZCG za pružanje usluga kroz novi informacioni sistem i mjeriti njihove učinke	Službenici u ZZZCG trenutno poznaju djelove sistema koji su u vezi sa njihovim radnim zadacima. Ne postoji uspostavljen sistem mjerenja performansi.	Službenici koji rade sa korisnicima, ali i službenici koji pružaju podršku back-office procesima u ZZZCG sveobuhvatno obučeni za pružanje usluga kroz novi ili refaktorisani informacioni sistem, sa jasno definisanim metrikama učinka (KPI) za svakog ponaosob			
Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja br. 1.1.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka i završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti (EUR)	Izvor finansiranja
1.1.1. Analiza poslovnih procesa ZZZCG,	Završena gap analiza poslovnih procesa ZZZCG	ZZZCG, MRSS, MOR	Septembar 2022 - Jul 2023	23.200	Sredstva iz donacija

¹¹ Refaktorisanje koda je proces restrukturiranja postojećeg računarskog koda - promjena kompozicije - u skladu sa promijenjenim poslovnim procesima i/ili promijenjenim tehnološkim principima tokom vremena. Refaktorisanje rezultira poboljšanjima arhitekture i čitljivosti koda, mogućnostima za veću proširivost, lakše dalje održavanje softvera i slično.

uporedna analiza EU praksi u ovoj oblasti, kako bi se utvrdila odstupanja i napravio plan reorganizacije postojećih procesa	Završen plan reorganizacije procesa sa definisanim funkcionalnim i nefunkcionalnim zahtjevima i prioritetima Zakonski okvir usklađen sa izmijenjenim poslovnim procesima				Projekti MOR-a finansirani od Evropske komisije i od Fonda za dobro upravljanje, Vlade Velike Britanije
1.1.2. Izrada predloga tehničkih i funkcionalnih unapređenja trenutnog sistema ZZZCG, ili razvoj novog	Završena specifikacija projekta reinženjeringa postojećeg ili specifikacija zahtjeva za razvoj novog informacionog sistema	ZZZCG, MRSS, MOR	Q2/3 2022	6.500	Sredstva iz donacija Projekat koji je finansiran iz EU fondova „Jačanje operativnih kapaciteta ZZZCG za realizaciju aktivnih mjera politike zapošljavanja kroz digitalizaciju“
	Završena procjena postojećih i budućih potreba u domenu hardvera			4.500	
	Završen postupak javne nabavke i izabran dobavljač budućeg informacionog sistema			n/a	
1.1.3. Reinženjering postojećeg ili razvoj novog sistema ZZZCG uključujući dizajn, razvoj, testiranje, izradu dokumentacije i stavljanje u produkciju u	Završena izrada projektog plana i plana razvoja	ZZZCG, MRSS, MOR	maj 2023 - decembar 2024	15.000	Sredstva iz donacija IPA 2020 – supply ugovor
	Završen "source-to-target" rečnik i plan migracije podataka sa aspekta promjene strukture baze podataka (bilo da se radi o nadogradnji postojeće ili izradi nove)			28.000	
				Ukupno ~11.000	
				Ukupno	

skladu sa izmijenjenim poslovnim procesima, kao i metodologijom utvrđenom projektnim planom.	Završen razvoj sistema prema utvrđenom planu i funkcionalnoj specifikaciji			400.000	
	Završena izrada unit i regresionih testova			30.000	
	Završena migracija podataka iz postojećih struktura			50.000	
	Sistem stavljen u produkciju			2.000	
	Završena i predata na korišćenje systemska dokumentacija i korisnička uputstva			5.000	
	Završene obuke svih korisnika za rad na novom ili unaprijeđenom sistemu, prema planu obuka			20.000	
1.1.4. Uspostaviti održavanje novog ili unaprijeđenog informacionog sistema u svrhu podrške stabilnom radu, unapređenju performansi sistema i funkcionalnim proširenjima ili zakonski motivisanim proširenjima ukoliko se za tim ukaže potreba	Potpisan ugovor o održavanju i kontinuiranom unapređenju sistema na najmanje 3 godine	ZZZCG, MRSS	Januar 2023 – kontinuirano (3 godine nakon razvoja softvera)	330.000 eura 20% od cijene razvoja softvera godišnje	Sredstva iz donacija IPA 2020 - supply contract
1.1.5. Uspostaviti sistem za mjerenje učinaka službenika u ZZZCG, sa ciljem otklanjanja "uskih grla" i povećanja efikasnosti	Razvijen model za mjerenje učinaka sa jasno definisanim indikatorima perfomansi Razvijen elektronski sistem za praćenje performansi sa naprednim sistemom za izvještavanje i notifikacije	ZZZCG, MRSS	maj 2023 - maj 2024.	100.000 - 120.000	Sredstva iz donacija
Operativni cilj 1.2.	Unapređenje postojećih poslovnih praksi i zakonodavnog okvira sa ciljem lakšeg i efikasnijeg pružanja usluga iz domenske oblasti				

Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Unapređenje postojećeg zakonodavnog okvira u cilju efikasnijeg pružanja usluga	Aktuelni zakonodavni okvir ne podržava u dovoljnoj mjeri pružanje usluga korisnicima Zavoda putem savremenih sredstava komunikacije	Prilagođen zakonski okvir tako da podržava kontakte sa korisnicima usluga putem savremenih sredstava komunikacije (web-portali, customer-care sistemi, call-centri i sl.)			
Indikator učinka b)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Unapređenje postojećih poslovnih praksi u cilju efikasnijeg pružanja usluga	Postojeće poslovne prakse u najvećoj mjeri podrazumijevaju fizičko prisustvo korisnika usluga ZZZCG u prostorijama biroa	Fizičko prisustvo sa korisnicima usluga svedeni na minimum, odnosno omogućene online prijave na evidenciju nezaposlenih lica, a za poslodavce na evidenciju slobodnih radnih mjesta. Takođe, omogućena elektronska komunikacija sa savjetodavcima.			
Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja br. 1.2.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka i završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti (EUR)	Izvor finansiranja
1.2.1. Analiza poslovnih praksi i izrada plana za unapređenje istih	Završen plan unapređenja poslovnih praksi	ZZZCG, MRSS	Februar 2023	~6.500 – 10.000	Sredstva iz donacija Projekti MOR-a finansirani od strane Fonda za dobro upravljanje Vlade Velike Britanije

1.2.2. Implementacija plana	Završene obuke za online module	ZZZCG, MRSS, MOR	Novembar 2022 – Mart 2023	~6.000 – 10.000	Sredstva iz donacija Projekti MOR-a finansirani od Evropske komisije
	Obuka o novom načinu unosa podataka (interoperabilnost)		Oktoabar 2024 – Decembar 2024		Sredstva iz donacija Projekti MOR-a finansirani od strane Fonda za dobro upravljanje Vlade Velike Britanije
1.2.3. Usklađivanje normativno-pravnog okvira, ažuriranje aktuelnih i donošenje novih zakonskih propisa i drugih pravnih akata kako bi podržali unapređenje poslovnih praksi	Potpuna primjena Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu („Službeni list CG“, br. 31/17 i 72/19) i Nacionalnog identifikacionog dokumenta (NID), u cilju digitalizacije usluga Zavoda za zapošljavanje	ZZZCG, MRSS	Avgust 2022 – Januar 2024	~10.000	Sredstva iz donacija - MOR
	Donijete izmjene i dopune Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, koji ostavlja mogućnost online kontakta sa korisnicima usluga, kao i pratećih podzakonskih akata				
Operativni cilj 1.3.	Realizacija pripremnih aktivnosti za integraciju sa EURES-om (kada to bude moguće, dostupno samo za EU/EEA zemlje);				
Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			

Potpuna integracija između ZZZCG i EURES-a. ZZZCG bi tako postao pristupna tačka Crne Gore za sve informacije o tržištu rada koje se razmjenjuju sa EURES-om	Trenutno ne postoji integracija navedenih sistema	Uspostavljena puna integracija između ZZZCG i EURES-a			
Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja br. 1.3.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka i završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti (EUR)	Izvor finansiranja
1.3.1. Realizacija pripremnih aktivnosti za integraciju sa EURES-om	Završena nabavka opreme i realizacija tehničkih pretpostavki za integraciju	ZZZCG, MRSS	--	-- ¹²	Budžet Sredstva iz donacija IPA 2020
1.3.2. Razvoj web-portala za oglašavanje slobodnih radnih mjesta od strane poslodavaca i registraciju nezaposlenih lica, postavljanje CV-a i prijavu na oglas (ovo je preduslov za priključivanje mreži EURES-a)	Završen web-portal	ZZZCG, MRSS, MOR	Jul 2022 – Novembar 2022	100.000	Budžet Sredstva iz donacija Razvijeno kroz projekat Fonda za dobro upravljanje, Vlade Velike Britanije i projekat Evropske komisije

¹² Ova aktivnost (datumi i cijena koštanja) zavise od pristupanja CG EU, jer se mogu tek tada sprovesti. Određene pripreme aktivnosti će se sprovesti kroz druge aktivnosti iz ovog AP

					IPA 2020
1.3.3. Uspostavljanje integracije između ZZZCG i EURES-a	Mapiranje podataka ZZZCG po standardima EURES-a	ZZZCG, MRSS	Zavisi od datuma pristupa EU.	--	Sredstva iz donacija
	Kreiranje servisa za slanje podataka EURES-u				
	Prihvatanje i objavljivanje podataka na portalu EURES-a (uz obavljene kontrole EURES-a)				

STRATEŠKI CILJ 2

**USPOSTAVLJANJE ILI NADOGRADNJA EKSTERNE
INTEROPERABILNOSTI SA INSTITUCIJAMA KOJE UPRAVLJAJU
BAZNIM REGISTRIMA KOJI SU OD INTERESA ZA POSLOVANJE
ZZZCG**

STRATEŠKI CILJ 2	Uspostavljanje ili nadogradnja eksterne interoperabilnosti sa institucijama koje upravljaju baznim registrima koji su od interesa za poslovanje ZZZCG				
Operativni cilj 2.1.	Povezivanje sa Centralnim registrom stanovnika (iCRS), registrom izdatih dozvola za stalni boravak i dozvola za privremeni boravak, uključujući i dozvole za privremni boravak i rad stranaca, te registrom stranaca kojima je u skladu sa posebnim zakonom regulisan boravak, odnosno regulisan status u Crnoj Gori (izbjeglice, tražioci azila i drugi);				
Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Uspostavljanje pune interoperabilnosti sa navedenim registrima	Trenutno ne postoji uspostavljena interoperabilnost sa registrima Ministarstva unutrašnjih poslova	Uspostavljena puna interoperabilnosti sa registrima Ministarstva unutrašnjih poslova			
Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja br. 2.1.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka i završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti (EUR)	Izvor finansiranja
2.1.1. Realizacija administrativne procedure za pristup JISERP-u i preuzimanje podataka od strane ZZZCG	Ispunjeni uslovi iz Pravilnika o tehničkim uslovima i sigurnosnim standardima za pristup jedinstvenom sistemu za elektronsku razmjenu podataka Ispunjeni uslovi iz Uredbe o načinu upravljanja i drugim pitanjima od značaja za funkcionisanje JISERP-a	ZZZCG, MUP, MRSS, MJU	Avgust 2022 – April 2023	Nijesu potrebna finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti	-
2.1.2. Definisane pravne osnove za preuzimanje podataka od strane ZZZCG	Definisani pravni osnov za preuzimanje podataka iz registara MUP-a kroz izmjene Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i	ZZZCG, MUP, MRSS, MJU	Avgust 2022 – Jul 2023	10.000	Sredstva iz donacija – MOR

	pravima za vrijeme nezaposlenost koji će definisati preuzimanje podataka između dvije institucije				
2.1.3. Izrada servisa sa strane ZZZCG za prihvatanje podataka	Izgrađen web-servis prema definisanoj specifikaciji	ZZZCG, MUP, MRSS, MJU	Avgust 2022 – Oktobar 2023	Pokriveno aktivnošću 1.1.3.	Sredstva iz donacija IPA 2020
2.1.4. Mapiranje noisy podataka, dedupliciranje podataka i ažuriranje postojeće baze prema podacima koji budu pristizali iz registara MUP-a	Ažurirana baza evidentiranih lica u ZZZCG	ZZZCG, MRSS	Januar 2023 – Jul 2023	Procedure čišćenja trenutnih podataka u sistemu ZZZCG, razvoj rečnika od source-to-target i procedure kontrole kvaliteta za sprečavanje noisy podataka ~ 35.000	Sredstva iz donacija Projekti MOR-a finansirani od Evropske komisije i od Fonda za dobro upravljanje, Vlade Velike Britanije
2.1.5. Za sva lica koja se nakon uspostavljene razmjene podataka prijavljuju na ENL fizičkim dolaskom u prostorije Biroa, promijeniti proces prijave tako da se unošenjem JMB povlače podaci o licu preko web-servisa	Unaprijeđena poslovna praksa ZZZCG	ZZZCG, MRSS	Oktobar 2024 – kontinuirano	Pokriveno aktivnošću 1.2.1.	Sredstva iz donacija Projekti MOR-a finansirani od Evropske komisije i od Fonda za dobro upravljanje, Vlade Velike Britanije

Operativni cilj 2.2.		Povezivanje sa Centralnim registrom osiguranika i obveznika (CROO) i Centralnim registrom privrednih subjekata (CRPS) u Upravi prihoda			
Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Uspostavljanje pune interoperabilnosti sa navedenim registrima	Trenutno postoji uspostavljena direktna veza na relaciji ZZZCG - Uprava prihoda i carina i podaci se preuzimaju od strane ZZZCG	Uspostavljena puna interoperabilnost sa registrima Uprave prihoda preko JISERP			
Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja br. 2.2.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka i završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti (EUR)	Izvor finansiranja
2.2.1. ZZZCG treba kroz JISERP da podnese prijave za preuzimanje podataka u kojem navodi i pravni osnov za preuzimanje, budući da institucije već razmjenjuju predmetne podatke.	Pravni osnov za preuzimanje podataka iz registara UP poslat kroz JISERP	ZZZCG, MRSS, UP, MJU	Avgust – Novembar 2022	Nijesu potrebna finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti	-
2.2.2. Prilagođavanje servisa sa strane ZZZCG za prihvatanje podataka preko JISERP	Prilagođen web-servis koji je već u upotrebi	ZZZCG, MRSS, UP, MJU	Jul 2023 – Oktobar 2023	Pokriveno aktivnošću 1.1.3.	Sredstva iz donacija IPA 2020
2.2.3. Prilagođavanje postojeće baze u ZZZCG načinu vođenja podataka u registru CRPS, uz proširenje za attribute podružnica	Unaprijeđena struktura baze ZZZCG	ZZZCG, MRSS, UP, MJU	Jul 2023 – Oktobar 2023	Pokriveno aktivnošću 1.1.3.	Sredstva iz donacija IPA 2020
2.2.4. Za sva pravna lica koja nakon uspostavljene razmjene podataka prijavljuju slobodna radna mjesta,	Unaprijeđena poslovna praksa ZZZCG	ZZZCG, MRSS, UP, MJU	Maj 2024 - kontinuirano	Pokriveno aktivnošću 1.2.2.	Sredstva iz donacija Projekti MOR-a finansirani od

promijeniti proces prijave tako da se unošenjem PIB broja povlače podaci o pravnom licu preko web-servisa					Evropske komisije i od Fonda za dobro upravljanje, Vlade Velike Britanije
Operativni cilj 2.3.	Povezivanje sa Informativnim sistemom socijalnog staranja (ISSS) u Ministarstvu rada i socijalnog staranja				
Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Uspostavljanje pune interoperabilnosti sa navedenim registrima	Trenutno postoji uspostavljena direktna veza na relaciji ZZZCG - MRSS i podaci se preuzimaju preko razvijenih web-servisa	Uspostavljena puna interoperabilnost sa sistemom Ministarstva rada i socijalnog staranja preko JISERP			
Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja br. 2.3.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka i završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti (EUR)	Izvor finansiranja
2.3.1. Realizacija administrativne procedure za pristup JISERP-u i preuzimanje podataka od strane ZZZCG	Ispunjeni uslovi iz Pravilnika o tehničkim uslovima i sigurnosnim standardima za pristup jedinstvenom sistemu za elektronsku razmjenu podataka Ispunjeni uslovi iz Uredbe o načinu upravljanja i drugim pitanjima od značaja za funkcionisanje JISERP-a	ZZZCG, MRSS, UP, MJU	Avgust 2022 – Novembar 2022	Nijesu potrebna finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti	-
2.3.2. ZZZCG treba kroz JISERP da podnese prijave za preuzimanje podataka u kojem navodi i pravni osnov za preuzimanje, budući da institucije već razmjenjuju predmetne podatke.	Pravni osnov za preuzimanje podataka iz registara UPC poslat kroz JISERP	ZZZCG, MRSS, UPC, MJU	Avgust 2022 – Novembar 2022	Nijesu potrebna finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti	-

2.3.3. Prilagođavanje servisa sa strane ZZZCG za prihvatanje podataka preko JISERP	Prilagođen web-servis koji je već u upotrebi	ZZZCG, MRSS, UP, MJU	Avgust – Novembar 2023	Pokriveno aktivnošću 1.1.3.	Sredstva iz donacija IPA 2020
Operativni cilj 2.4. Povezivanje sa Informativnim sistemom obrazovanja Crne Gore (MEIS) u Ministarstvu prosvjete					
Indikator učinka a)	Početak vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Uspostavljanje pune interoperabilnosti sa navedenim registrima	Trenutno ne postoji uspostavljena interoperabilnost sa registrima prosvjete, nauke, kulture i sporta	Uspostavljena puna interoperabilnost sa registrima Ministarstva prosvjete			
Indikator učinka b)	Početak vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Povezivanje sa centralnim repozitorijumom studenata i lica sa stečenom kvalifikacijom od VI do VIII nivoa kvalifikacija(kad to bude moguće)	Trenutno u MPNKS ne postoji centralni repozitorijum studenata i diplomaca, ali je u planu razvoj istog	Uspostavljena puna interoperabilnost sa centralnim repozitorijum studenata i diplomaca (nakon što bude izgrađen) u cilju vršenja prediktivnih analiza potreba tržišta rada koje će nastupiti činom diplomiranja svake generacije studenata			
Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja br. 2.4.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka i završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti (EUR)	Izvor finansiranja
2.4.1. Razvoj odgovarajućeg web-servisa od strane MP kojim bi se podaci o stečenom nivou obrazovanja ponudili preko JISERP	Razvijen web-servis i podaci ponuđeni kroz JISERP	MP, MJU	Januar – Jun 2022	3.000 – 5.000	Budžet - Ministarstvo prosvjete
2.4.2. Razvoj odgovarajućeg web-servisa od strane MP kojim bi	Razvijen web-servis i podaci ponuđeni kroz JISERP	MP, MJU, ZZZCG, MRSS	April 2023 – Jul 2023	3.000 – 5.000	Budžet - Ministarstvo prosvjete

se podaci o priznavanju inostranih obrazovnih isprava ponudili preko JISERP					
2.4.3. Definisane pravne osnove za preuzimanje podataka iz registara MP od strane ZZZCG	Definisani pravni osnov za preuzimanje podataka iz registara MPNKS uz izmjenu i usvajanje od strane Skupštine.	MP, MJU, ZZZCG, MRSS	Avgust 2022 – Jul 2023	Nijesu potrebna finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti	-
2.4.4. Izrada servisa sa strane ZZZCG za prihvatanje podataka iz navedenih registara	Izgrađeni web-servisi prema definisanoj specifikaciji	ZZZCG, MRSS, MJU	Avgust – Novembar 2023	Pokriveno aktivnošću 1.1.3.	Sredstva iz donacija IPA 2020
2.4.5. Mapiranje noisy podataka, dedupliciranje podataka i ažuriranje postojeće baze prema podacima koji budu dolazili iz registara MPNKS	Ažuriranje baze evidentiranih lica u ZZZCG, u smislu nivoa stečenog obrazovanja ili priznavanja inostranih obrazovnih isprava	ZZZCG, MRSS	Januar 2023 – Jul 2023	Pokriveno aktivnošću čišćenja podataka, referenca na 2.1.4.	Isto kao 2.1.4.
2.4.6. Za sva lica koja se nakon uspostavljene razmjene podataka prijavljuju na ENL fizičkim dolaskom u prostorije Biroa, promijeniti proces prijave tako da se unošenjem JMB povlače podaci o nivou stečenog	Unaprijeđena poslovna praksa ZZZCG	ZZZCG, MRSS	Oktobar 2024 - kontinuirano	Pokriveno aktivnošću 1.2.2.	Sredstva iz donacija Projekti MOR-a finansirani od Evropske komisije i od Fonda za dobro upravljanje, vlade Velike Britanije

obrazovanja i inostranoj obrazovnoj ispravi preko web-servisa					
Operativni cilj 2.5.	Povezivanje sa informacionim sistemom Inventar državne pomoći u Agenciji za zaštitu konkurencije, uključujući i Registar državne pomoći Covid-19 i Registar podrške De minimis;				
Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Uspostavljanje pune interoperabilnosti sa navedenim informacionim sistemom	Trenutno ne postoji uspostavljena interoperabilnost sa IS Inventar državne pomoći, uključujući i registar državne pomoći Covid-19 i registar deminimis podrške	Uspostavljena puna interoperabilnost sa registrima AZZK			
Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja br. 2.5.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka i završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti (EUR)	Izvor finansiranja
2.5.1. Razvoj odgovarajućeg web-servisa od strane AZZK kojim bi se podaci o državnim pomoćima pravnim licima ponudili preko JISERP	Razvijen web-servis i podaci ponuđeni kroz JISERP	AZZK, MJU ZZZCG, MRSS	Avgust 2023 - Januar 2024	3.000 – 5.000	Budžet - AZZK
2.5.2. Definisiranje pravnog osnova za preuzimanje podataka iz registara AZZK od strane ZZZCG	Definisiran pravni osnov za preuzimanje podataka iz registara MPNKS uz izmjenu postojeće regulative i usvajanje od strane Skupštine	AZZK, MJU ZZZCG, MRSS	Avgust 2022 – Jul 2023	Nijesu potrebna finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti	-

2.5.3. Izrada servisa sa strane ZZZCG za prihvatanje podataka iz navedenih registara	Izgrađeni web-servisi prema definisanoj specifikaciji	AZZK, MJU ZZZCG, MRSS	Februar 2024 - Maj 2024	Pokriveno aktivnošću 1.1.3.	Sredstva iz donacija IPA 2020
2.5.4. Mapiranje noisy podataka, dedupliciranje podataka i ažuriranje postojeće baze prema podacima koji budu dolazili iz registara AZZK a odnose se na poslodavce koji su korisnici aktivnih mjera Vladine politike zapošljavanja	Ažurirana baza pravnih lica u ZZZCG, u domenu korišćenja državnih pomoći	AZZK, ZZZCG, MRSS	Januar 2023 – Jul 2023	Pokriveno aktivnošću čišćenja podataka, referenca na 2.1.4.	Isto kao 2.1.4.
2.5.5. Za sva pravna lica koja nakon uspostavljene razmjene podataka prijavljuju slobodna radna mjesta, promijeniti proces prijave tako da se unošenjem PIB broja povlače podaci o korišćenju državne pomoći preko web-servisa	Unaprijeđena poslovna praksa ZZZCG	AZZK, MRSS, ZZZCG, MJU	Oktobar 2024 - kontinuirano	Pokriveno aktivnošću 1.2.2.	Sredstva iz donacija Projekti MOR-a finansirani od Evropske komisije i od Fonda za dobro upravljanje, Vlade Velike Britanije
Operativni cilj 2.6.	Povezivanje sa Jedinim inspekcijom informacionim sistemom (JIIS) u Upravi za inspekcijske poslove (UIP)				
Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Uspostavljanje pune interoperabilnosti sa navedenim informacionim sistemom	Trenutno ne postoji uspostavljena interoperabilnost sa JIIS	Uspostavljena puna interoperabilnost sa registrima UIP u cilju prikupljanja informacija o nepravilnostima u domenu			

Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja br. 2.6.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka i završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti (EUR)	Izvor finansiranja
2.6.1. Razvoj odgovarajućeg web-servisa od strane UIP kojim bi se podaci o nepravilnostima u domenu zapošljavanja i podaci o prekršajnim postupcima pokrenutih prema pravnim licima ponudili preko JISERP	Razvijen web-servis i podaci ponuđeni kroz JISERP	UIP, MJU, ZZZCG, MRSS	Januar - Jan 2023	3.000 – 5.000	Budžet - UIP
2.6.2. Definisanje pravnog osnova za preuzimanje podataka iz sistema JIIS od strane ZZZCG	Definisan pravni osnov za preuzimanje podataka iz registara UIP uz izmjenu postojeće regulative i usvajanje od strane Skupštine	UIP, MJU, ZZZCG, MRSS	Januar - Jan 2023	Nijesu potrebna finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti	-
2.6.3. Izrada servisa sa strane ZZZCG za prihvatanje podataka iz navedenih registara	Izgrađeni web-servisi prema definisanoj specifikaciji	UIP, MJU, ZZZCG, MRSS	Februar 2024 - Jul 2024	Pokriveno aktivnošću 1.1.3.	Sredstva iz donacija IPA 2020
2.6.4. Proširenje baze podataka ZZZCG za smještanje	Unaprijeđena baza pravnih lica u ZZZCG	UIP, MJU, ZZZCG, MRSS	Novembar 2023 – Januar 2024	Pokriveno aktivnošću 1.1.3.	Sredstva iz donacija IPA 2020

podataka koji budu dolazili iz JIIS					
2.6.5. Za sva pravna lica koja nakon uspostavljene razmjene podataka prijavljuju slobodna radna mjesta, promijeniti proces prijave tako da se unošenjem PIB broja povlače i podaci iz domena UIP	Unaprijeđena poslovna praksa ZZZCG	UIP, MJU, ZZZCG, MRSS	Oktobar 2024	Pokriveno aktivnošću 1.2.2.	Sredstva iz donacija Projekti MOR-a finansirani od Evropske komisije i od Fonda za dobro upravljanje, Vlade Velike Britanije
Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Uspostavljanje pune interoperabilnosti sa navedenim registrima	Trenutno ne postoji uspostavljena interoperabilnost sa registrima	Uspostavljena puna interoperabilnost sa registrima Ministarstva pravde			
Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja br. 2.7.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka i završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti (EUR)	Izvor finansiranja
2.7.1. Definisane pravne osnove za preuzimanje podataka iz registra MPR od strane ZZZCG	Definisani pravni osnov za preuzimanje podataka iz registra MPR uz izmjenu i usvajanje od strane Skupštine.	MPR, MJU, ZZZCG, MRSS	Avgust 2022 – Jul 2023	Nijesu potrebna finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti	-

2.7.2. Izrada servisa sa strane ZZZCG za prihvatanje podataka iz navedenih registara	Izgrađeni web-servisi prema definisanoj specifikaciji	ZZZCG, MRSS, MJU	Avgust – Novembar 2023	Pokriveno aktivnošću 1.1.3.	Sredstva iz donacija IPA 2020
2.7.3. Za sva lica koja se nakon uspostavljene razmjene podataka prijavljuju na ENL fizičkim dolaskom u prostorije Biroa, promijeniti proces prijave tako da se unošenjem JMB povlače podaci iz registara preko web-servisa	Unaprijeđena poslovna praksa ZZZCG	ZZZCG, MRSS	Oktobar 2024 - kontinuirano	Pokriveno aktivnošću 1.2.2.	Sredstva iz donacija Projekti MOR-a finansirani od Evropske komisije i od Fonda za dobro upravljanje, vlade Velike Britanije
2.7.4. Za sva pravna lica koja nakon uspostavljene razmjene podataka prijavljuju slobodna radna mjesta, promijeniti proces prijave tako da se unošenjem PIB broja povlače i podaci iz registara u nadležnosti MPR	Unaprijeđena poslovna praksa ZZZCG	ZZZCG, MRSS	Oktobar 2024	Pokriveno aktivnošću 1.2.2.	Budžet Sredstva iz donacija Projekti MOR-a finansirani od Evropske komisije i od Fonda za dobro upravljanje, Vlade Velike Britanije

STRATEŠKI CILJ 3

**JAČANJE LEGISLATIVNOG OKVIRA I IZGRADNJA SISTEMA KOJI
POSREDNO PODRŽAVAJU POSLOVNE PROCESSE ZZZCG**

STRATEŠKI CILJ 3	Jačanje legislativnog okvira i izgradnja sistema koji posredno podržavaju poslovne procese ZZCG				
Operativni cilj 3.1.	Uspostavljanje jedinstvenog nacionalnog okvira kvalifikacija koje se mogu steći u Crnoj Gori				
Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Uspostavljanje jedinstvenog nacionalnog okvira kvalifikacija koje se mogu steći u Crnoj Gori	Trenutno još uvijek nije u potpunosti uspostavljen jedinstveni nacionalni okvir kvalifikacija koje se mogu steći u Crnoj Gori, premda su za većinu sektora utvrđeni i usvojeni okviri kvalifikacija (klasifikacije kvalifikacija). Institucije koriste različite klasifikacije - ISCED 2011, FRASCATI i dr.	Uspostavljen jedinstveni nacionalni okvir kvalifikacija koje se mogu steći u Crnoj Gori, sa obavezom korišćenja od strane svih institucija			
Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja br. 3.1.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka i završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti (EUR)	Izvor finansiranja
3.1.1. Utvrđivanje okvira kvalifikacija (klasifikacija kvalifikacija) za sve sektore kvalifikacija u skladu sa Nacionalnim okvirom kvalifikacija	Utvrđeni i usvojeni okviri kvalifikacija (klasifikacije kvalifikacija) za svih 15 sektora Nacionalnog okvira kvalifikacija	MP, Savjet za kvalifikacije	Oktobar 2022. - Oktobar 2023.	Nijesu potrebna finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti	-
3.1.2. Objavljivanje usvojenih okvira kvalifikacija za sve sektore kvalifikacija na veb sajtu Nacionalnog okvira kvalifikacija	Usvojeni okviri kvalifikacija za sve sektore kvalifikacija objavljeni na web sajtu Nacionalnog okvira kvalifikacija (www.cko.edu.me)	MP	Novembar 2023 - Februar 2024.	5.000	Budžet - MP

3.1.3. Povezivanje registra CKO sa informacionim sistemom MEIS	Povezani CKO i MEIS	MP	Mart - Jul 2024.	~ 5.000	Budžet - MP
Operativni cilj 3.2.	Uspostavljanje adresnog registra Crne Gore				
Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Uspostavljanje adresnog registra Crne Gore	Trenutno ne postoji uspostavljen jedinstveni adresni registar već institucije koriste različite, interno uspostavljene registre Monstata, Pošte Crne Gore, Uprave za katastar i državnu imovinu i druge	Uspostavljen adresni registar Crne Gore sa obavezom korišćenja od strane svih institucija			
Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja br. 3.2.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka i završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti (EUR)	Izvor finansiranja
3.2.1. Formiranje Radne grupe koja će da donese plan upisa podataka u adresni registar Crne Gore	Formirana Radna grupa i donesen plan rada	UKDI, ZOCCG	Novembar - Decembar 2022	Nijesu potrebna finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti	-
3.2.2. Rad na popunjavanju adresnog registra Crne Gore i početak primjene od strane drugih institucija	Popunjen i usvojen za primjenu adresni registar Crne Gore	UKDI, ZOCCG	Januar – Decembar 2023	Nijesu potrebna finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti	-

Operativni cilj 3.3.		Uspostavljanje centralnog repozitorijuma osoba sa stečenom kvalifikacijom od VI do VIII nivoa kvalifikacija			
Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Uspostavljanje centralnog registra diplomiranih studenata	Trenutno ne postoji uspostavljen ovakav sistem već univerziteti vode nezavisne evidencije	Uspostavljen centralni registar studenata sa stečenom kvalifikacijom od VI do VIII nivoa kvalifikacija			
Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja br. 3.3.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka i završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti (EUR)	Izvor finansiranja
3.3.1. Formiranje Radne grupe koja će da inicira i donese plan uspostavljanja centralnog registra studenata sa stečenom kvalifikacijom od VI do VIII nivoa kvalifikacija	Formirana Radna grupa i donesen plan rada	MP, ZZZCG, MONSTAT, MJU, AZLP, predstavnici svih 4 crnogorska univerziteta	Decembar 2022 - Januar 2023	Nijesu potrebna finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti	-
3.3.2. Rad na specificiranju centralnog registra studenata sa stečenom kvalifikacijom od VI do VIII nivoa kvalifikacija	Razvijena specifikacija registra	MP, ZZZCG, MONSTAT, MJU, AZLP, predstavnici svih 4 crnogorska univerziteta	Avgust 2023 – Maj 2024	~9.000	Budžet Sredstva iz donacija
	Donesen zakonski okvir za razmjenu podataka o studentima, sa posebnim osvrtom na restrikcije u domenu ličnih podataka				
3.3.3. Izrada jedinstvenog sistema za prikupljanje podataka i napredno	Razvijen sistem	MP, ZZZCG, MONSTAT, MJU, AZLP, predstavnici	Jun 2024 – Jul 2025	100.000	Budžet Sredstva iz donacija

izvještavanje o studentima sa stečenom kvalifikacijom od VI do VIII nivoa kvalifikacija		svih 4 crnogorska univerziteta			
---	--	--------------------------------	--	--	--